

Our Write Us Today
ADVERTISING
RATES are
REASONABLE....

GLAS NARODA

List slovenskih delavcev v Ameriki.

TELEPHONE: CHelsea 3-1242

Entered as Second Class Matter September 21st, 1903 at the Post Office at New York, N. Y., under Act of Congress of March 3rd, 1879.

No. 102. — Štev. 102.

NEW YORK, WEDNESDAY, MAY 1, 1940 — S REDA, 1. MAJA, 1940

Volume XLVIII. — Letnik XLVIII.

2 NA DAN DOBIVATE
"GLAS NARODA"
PO POŠTI NARAVNOST NA
SVOJ DOM (izvenredni pogoji in
praznikov).
ZA \$6. — NA LETO NAD 300 IZDA!

ZAVEZNIKI V ŠKRIPCIIH

Nemci zavzeli Dombaas in Stoeren na Norveškem

STOCKHOLM, Švedska, 1. maja. — Bitka raj končala z nemško zmago. Ta železnica je za Dombaas-Staeren železniško progo se je večbila glavna opora zaveznikov v sredini Norveške.

Nemci so se polastili Dombaasa in Stoerena ter se je armada, ki je prodirala od Osla, združila z nemško armado, ki je držala Trondheim. Zavezniki pa so bili potisnjeni nazaj skoro do pristanišč, v katerih so se izkrcali. V nekaj dneh je mogoče pričakovati, da bodo Nemci na celi črti prišli proti zavezniškim močnim ofenzivam in če zavezniki ne dobe o pravem času znatne pomoči, bodo vrženi v morje. Ta ofenziva je najbrže že v teku, kajti Nemci so tesno za petami zavezniškim, ki se umikajo od Dombaasa v smeri proti Aandalnesu in Moldeu, ravno tako so pričeli napadati zavezniško črto severno od Steinkjera v smeri proti Namsosu, kjer so francoski in norveški vojaki v prvi fronti, Angleži pa v rezervi.

Obenem pa nemški aeroplani neprestano bombardirajo Aandalnes in Molde, kjer zavezniki izkrcujejo svoje vojaštvo.

Nemci bombardirali Namsos deset ur

NAMSOS, Norveška, 1. maja. — Šest skupin nemških aeroplanov je 10 ur bombardiralo angleško izkrcavalno postojanko in ubitih je bilo mnogo angleških vojakov. Zadet je bil tudi nek angleški rušilec, ki je zgorel.

Ko so nemški letalci zmetali bombe, so s strojnimi obstreljevali civilno prebivalstvo po ulicah.

Veliki nemški bombniki od 7 zjutraj pa do 5 popoldne so šestkrat napadli mesto.

Poleg tega, da je bil uničen en angleški rušilec, je bilo v mestu razdejanih več hiš. Velik del mesta je v razvalinah in mnogo je mrtvih.

Angleži se proti nemškimi zračnim napadom ne morejo braniti, ker niso pripeljali s seboj dovolj protizračnih topov.

SMRT ZNANEGA ČEŠKEGA LETALCA

PABIZ, Francija, 28. aprila. — V neki tukajšnji bolnišnici je umrl po dolgotrajni bolezni eden najboljših čških letalcev, 38 letni František Novak. Ko so Nemci vkorakali v Čehoslovaško, je pobegnil z letalom na Poljsko, odkoder se mu je posrečilo dospeti v Francijo.

V Franciji je bil instruktor čških letalcev, ki so prostovoljno vstopili v francosko armado.

Ko pošljete za obnovev ali za nadaljno naročnino, pridenite še 25 centov za Priročni Atlas, ki je oglaševan na 4. strani današnjega lista.

KITAJCI ZMAGUJEJO

HONGKONG, Kitajska, 29. aprila. — V vzhodnem delu osrednje Kitajske so izbruhnili ostri boji. V Šansi provinci so Kitajci premagali pet tisoč Japoncev. Kitajci so zavzeli par važnih postojank pri mestu Wuhu.

Rockefellerjev dar

John D. Rockefeller, Jr., je podaril skavtski organizaciji 775 akrov zemlje v bližini Alpine, N. J. Na tem ozemlju bodo imeli skavtje eno največjih kamp na vzhodu Združenih držav.

Zavezniška naročila

Nobene omejitve pri prodaji orožja. — Vojni department nima posebnih skrivnosti. — V prvih treh mesecih za 60 milijonov dolarjev naročil.

WASHINGTON, D. C., 29. aprila. — Vojni department je dovolil prodati v inozemstvo najnovejše tanke, topove in vsakovrstno drugo orožje. Dozdaj je bilo razmeroma le malo tozadevnih naročil. Zastopniki Velike Britanije, Francije in drugih vlad se pogajajo glede nakupa velikih množin smodnika, granat, pušk in strojnice.

Armadni načrti so bili objavljeni z dovoljenjem vojnega departmenta, ki je pripravljen storiti vse za povečanje in razširjenje municijskih tovarn, da bi dežela v slučaju potrebe ne bila v zadrugi. Iz tega razloga so bila ponudena zavezniškim v nakup tudi najmodernejša ameriška vojna letala.

V prvih treh mesecih tekočega leta so kupili zavezniki v Združenih državah za šestdeset milijonov dolarjev najrazličnejšega vojnega materiala. Naročila v znesku 125 milijonov dolarjev bodo v kratkem sledila.

Neka evropska država je naročila prejšnji teden od American Car and Foundry Co. za osem milijonov dolarjev vojnega materiala. Ta družba bo izdelala po naročilu vojnega departmenta 329 lahkih tankov, ki bodo tehtali po dvanajst ton.

ZA NEVTRALNOST ZDRUŽENIH DRŽAV

WASHINGTON, D. C., 29. aprila. — Na narodnem kongresu ameriški črnecevi je zatrjeval večeraj tajnik John P. Davis, da je vnanja politika ameriške vlade škodljiva, ker glede evropske vojne ni nepristranska ter spravlja v nevarnost ameriško nevtralnost.

— Naš kongres bi storil prav, — je dejal govornik, — če bi vsem bojujočim se državam zankal kredite, orožje ter vsakršno direktno in indirektno pomoč.

Govornik je precej ostro ožigosal tudi Diesov odbor, ter zahteval sprejem protitilncarske postavne in odpravo volilnega davka.

TORNADO V ILLINOISU

PONTIAC, Ill., 30. aprila. — Severozapadno od tukaj se je pojavil tornado, ki je povzročil veliko škodo ter zahteval eno smrtno žrtev. Kakšnih dvajset oseb je bilo poškodovanih. Par ur prej je tornado udaril naselbino Delavan, Ill. Uničil je par gazolinskih postaj in obrnil neko farmsko hišo.

VOJNI OBLAKI NAD JUGOSLAVIJO

Italjanski vojaki baje prihajajo na mejo

ZAGREB, Jugoslavija, 1. maja. — Vsled govoric, da Italija pošilja vojaštvo v bližino jugoslovanske meje, je zavladal po Sloveniji in Hrvatski, zlasti pa v Dalmaciji velik nemir navzlic pomirjevalni izjavi ministrskega predsednika Dragiša Cvetkovića.

Cvetkovič je iz Dalmacije dospel v Zagreb ter rekel, da je notranji položaj dežele dober in je izrazil svoje prepričanje, da bo Jugoslavija mogla ohraniti nevtralnost.

Dovoz premoga v Italijo je vstavljen

Dovoz nemškega premoga v Italijo skozi Slovenijo je bil vstavljen, iz česar nekateri sklepajo, da so italjanske železnice preobložene s prevažanjem vojaštva proti jugoslovanski meji.

Železničarji so videli prevažanje tankov

Železničarji, ki prihajajo iz Italije v Jugoslavijo, pripovedujejo, da so videli v Italiji prevažati tanke. Drugi pa zopet pripovedujejo, da grade Italijani v Trstu in na Reki močno zračno obrambo.

Jugoslavija izganja nemške "turiste"

Jugoslovanske oblasti so zadnje dni zopet izgnale večje število nemških "turistov", v Sloveniji pa je bilo aretiranih mnogo oseb, ker je policija pri njih našla več protivladnih spisov.

V Djakovem so bile tri osebe ubite, 20 pa jih je bilo ranjenih, ko se je 170 mož in žena pretepalo s sekirami in poleni zaradi političnega spora med dijaki.

Oblasti pa so tudi v velikih skrbih, ker se boje, da bodo komunisti ob priliki obhajanja prvega maja vprizorili velike demonstracije.

Policija je v Zagrebu preiskala neko tiskarno in zalepila več komunističnih spisov. Nemški gospodarski izvedenec dr. Karl Clodius se je posvetoval z jugoslovanskimi

vladnimi zastopniki v Beogradu in hoče iz Jugoslavije dobiti še več raznega blaga.

Zaplenjeno orožje v Ljubljani

LJUBLJANA, Jugoslavija, 1. maja. — Policija je našla tajno skladišče orožja v neki nemški papirnici. Vsled tega so pričele oblasti še strožje postopati s sumljivimi tujci. Policija je aretirala ravnatelja papirnice. Med zaplenjenim orožjem so puške, revolverji, streljivo in uniforme.

STALIŠČE GANDHIJA

BOMBAY, Indija, 28. aprila. — Mohandas K. Gandhi, vodja indijskih nacionalistov, je rekel danes: — Vsak se moti, kdor misli, da nameravam povzročiti Angliji kakšne ne-prijetnosti. Posebno ji nečemo škodovati v času, ko ji gre za življenje in smrt.

V svojem časopisu "Harijan" je objavil dolg članek o najuspešnejšem orožju, ki ga ima Indija proti Angliji. Temu orožju se pravi civilna nepokorščina. — Dvomim, — pravi Gandhi, — da bi začeli v tem času izvajati civilno nepokorščino, v namenu, da izsilimo od Anglije kakšne ugodnosti. Predno se bom odločil za kaj takega, bom stokrat dobro premislil.

ŠKOTSKI DELAVCI PROTESTIRAJO

LONDON, Anglija, 29. apr. — Škotska delavska strokovna zveza v Aberdeenu je vložila soglasen protest proti prodajnemu davku, ki ga je predlagal državni kancelar sir John Simon. Namesto tega priporoča strokovna zveza davek na kapital.

Po mnenju premogarjev v Cardiffu je prodajni davek obsojanja vredno razširjenje indirektnih davščin. Ako bi bil sprejet zakladničarjev predlog, bi bilo obdačeno vse, kar delavce neobhodno potrebuje za vsakdanje življenje.

Angleške trgov. ladje zapustile Sredozemlje

LONDON, Anglija, 1. maja. — Vsled bojevitiga obnašanja Italije je angleška vlada odredila, da angleške trgovske ladje ne bodo več vozile po Sredozemskem morju v Indijo in na Daljni vzhod, temveč okoli rta Dobre nade na skrajnem koncu Afrike.

Po Sredozemskem morju imata Anglija in Francija zvezo s svojimi kolonijami, toda Mussolini hoče gospodariti nad tem morjem. Tudi v septembru, ob začetku vojne, je Anglija odvrnila svoje ladje od Sredozemskega morja, toda je pozneje odredbo preklicala, ker se je Italija kazala nevtralnno. Tudi sedaj izjavlja vlada, da upa, da bo ta odredba v bližnji bodočnosti zopet odpravljena.

Anglija je izdala to naredbo, ker je prišlo poročilo, da bo danes Mussolini predsedoval seji italjanskega kabineta; dobro poučeni diplomati pa so takoj ob pričetku vojne na Norveškem prerokovali, da bo Italija stopila v vojno na strani Nemčije, ako bo Nemčija dosegla kak uspeh v Skandinaviji.

Strah Anglije pred Italijo pa je najbrže neopravičen, kajti največji italjanski parnik "Rex" je večeraj odplul iz Genove proti New Yorku, česar italjanska vlada prav gotovo ne bi dovolila, ako bi šla Italija v bližnji bodočnosti v vojno.

Svarilo Slovakom

Madžarska je izdala ostro svarilo Slovakom zaradi postopanja z madžarsko manjšino.

BUDIMPEŠTA, Madžarska, 1. maja. — Madžarski vnani minister grof Stefan Csaky je večeraj izdal ostro svarilo Slovaški ter zahteval, da mora biti na Slovaškem postopanje z madžarsko narodnostno manjšino takoj izboljšano.

Grof Csaky je v gorenji zbornici odgovoril poslanecu dr. Gezi Suzuelloeu, ki je dolžil Slovake, da slabo postopajo z Madžari na Slovaškem. V svojem odgovoru in izjavi je rekel grof Csaky, da Madžarski v tem oziru že pohaja potrpljenje.

Rekel je, da je Madžarska

storila vse, da živi v prijateljskih odnosih s Slovaško in je bila prva, ki je Slovaški priznala neodvisnost in je prva sklenila z njo trgovsko pogodbo.

Madžarska je v tesni zvezi z Nemčijo

Grof Csaky je rekel, da so Slovaki zanašajo na Nemčijo ter so vsled tega hoteli igrati Nemčijo proti Madžarski. Toda po njegovem zagotovitvi je bil to velik pogrešek, ker je Madžarska prepričana o prijateljstvu Nemčije in se nanj zanaša.

DELA VSTVO ZAPUŠČA WPA

Nad en milijon WPA delavcev je dobilo zaposlenje v privatni industriji.

WASHINGTON, D. C., 29. aprila. — V zadnjih dvanajstih mesecih je en milijon dvesto petdeset tisoč delavcev prostovoljno zapustilo WPA ter najbrž dobilo delo v privatnih industrijah.

Tako je izjavil večeraj polkovnik F. C. Harrington, administrator WPA, v zvezi s "Tednom zaposlitve", ki ga je proklamiral predsednik F. D. Roosevelt za prvih sedem dni meseca maja.

V zadnjem času, — je rekel administrator, — zapusti

vsak mesec približno stotisoč delavcev WPA. Nekateri jo zapuste za stalno, mnogo jih je pa, ki se prav kmalu vrnejo.

Istčasno je sporočil trgovinski tajnik Harry Hopkins, da je bil dohodek meseca marca štiri odstotke višji kot je bil pred letom dni.

Meseca marca so znašale plače in mezde 5936 milijonov dolarjev, v prvih treh mesecih tekočega leta pa 17,570 milijonov dolarjev, kar je približno tisoč milijonov več kot pa prve tri mesece tekočega leta.

ZDRUŽENE DRŽAVE IN VOJNA

V nedeljo je govoril na banketu poštinih uslužbencev v New Yorku gen. poštni mojster Farley ter dejal med drugim:

— Možje, ki vodijo vaše zadeve v Washingtonu, si na vse mogoče načine prizadevajo preprečiti vmešanje Združenih držav v evropsko vojno. Če se bomo trdno držali svoje stališča, če ne bomo preveč govorili in če bomo prav cenili našo odgovornost, bo vse dobro.

— Našim zastopnikom v Washingtonu prav lahko zapupamo. Oni bodo že storili tako, da bo prav. Držati ne smemo ne z zavezniki ne z niko-

mur drugim, pač pa edinole z Ameriko.

Svojevvrsten samomor

WHITE Plains, N. Y., 26. aprila. — 26 letni Harry Anderson je rekel svojim starišem, da bo šel z doma. Namesto tega je pa šel s steklenico žganja v podstrežje ter sedel v koveček. Zganje je izpil ter zapril pokrov nad seboj. Ko je večeraj njegov oče nekaj brskal po podstrežju je našel njegovo truplo. Zdravnik A. O. Squire je dognal, da se je fant zadušil in da gre v tem slučaju za samomor. Mladi Harry je bil že dalj časa brez dela.

PREDSEDNIKOVA MATI ZBOLELA NA POTI IZ SVETOVNE RAZSTAVE

Predsednikova mati Mrs. Sara Delano Roosevelt, ki je stara že 86 let, si je večeraj ogledala prostor svetovne razstave v New Yorku. Dospela je s karo v Corono, L. I., ji je postalo slabo. Dobila je hudo napad neprebrave.

V spremstvu šoferja in tajnice se je podala v neko lekarno, kjer je sama zahtevala zdravlila. Nato je nekaj časa počivala v lekarnarjevem stanovanju in kmalu rekla, da se bolje počuti.

Brez vsake pomoči je šla nazaj v karo in se odpeljala v

svoj dom v New Yorku na 65. cesti.

Mrs. Roosevelt je povedala lekarnarju, da je lunčala na razstavišču. Čudno, da noben uradnik svetovne razstave ni vedel za obisk tako odlične osebe.

Okrog lekarnarja se je zbrala velikanska gruča radovednežev. Petnajst policistov je imelo precej dela, da je napravilo red.

Medtem je že predsednik zvedel, kaj se je zgodilo ter se je pogovarjal z materjo petnajst minut po telefonu.

"GLAS NARODA"
(VOICE OF THE PEOPLE)

Owned and Published by Slovene Publishing Company, (A Corporation).
Frank Sakser, President; J. Lupsha, Sec. — Place of business of the corporation and addresses of above officers: 216 WEST 18th STREET, NEW YORK, N. Y.

47th Year

"Glas Naroda" is issued every day except Sundays and holidays. — Subscription Yearly \$6.—, Advertisement on Agreement.

Za celo leto velja list za Ameriko in Kanado \$6.—; za pol leta \$3.—; za četrt leta \$1.50. — Za New York na celo leto \$7.—; za pol leta \$3.50. — Za inozemstvo za celo leto \$7.—; za pol leta \$3.50.

"GLAS NARODA" IZHAJA VSAKI DAN IZVEMŠI NEDELJ IN PRAZNIKOV

"GLAS NARODA" 216 WEST 18th STREET, NEW YORK, N. Y.
Telephone: CHelsea 3-1242

PRED PETINDVAJSETIMI LETI IN SEDAJ

Te dni je minilo petindvajset let izza prve bitke na južnem koncu turškega polotoka Galipoli. Anglija se nahaja danes natančno v istem položaju kakor ob začetku svoje dardanelske kampanje. Primera je še toliko natančnejša, kajti vodilni igralec je v današnji drami Winston Churchill, prvi lord angleške admiraltete, kot je bil tudi tiste usodne dni konci aprila in v začetku maja 1915. Vprašanje je, če se bodo dogodki tudi tako razvijali in končali kot so se pred petindvajsetimi leti. Ali je dardanelska kampanja Angleže kaj naučila?

Izjalovljenje dardanelske kampanje je pripisati predvsem ozkornosti, obotavljanju in vedno se izpreminjajočim načrtom.

Dne 28. januarja 1915 je sklenil angleški vojni svet zavzeti važno morskno ožino Dardanele. 16. februarja je bilo določeno, poslužiti se v to svrhu močnih angleških oddelkov v Egiptu in na grških otokih. To vojaštvo naj bi zaenkrat še ne stopilo v akcijo, pač pa naj bi bilo pripravljeno za vsak slučaj.

Dne 19. februarja so začeli Angleži obstreljevati vnanje dardanelske utrdbe. Istega dne se je Kitchener premislil in je zadržal 29. redno divizijo, ki naj bi tvorila osrčje angleške ekspedicijske armade. Poslana je bila šele 16. marca in niti takrat ni bila pripravljena na takojšnje izkrcanje.

Angleški in francoski svadroni so vprizarjali napade do 18. marca, ko se je splošen napad izmenada izjalovil, ker so zašle vojne ladje v vodovje, napolnjene z minami.

23. marca je admiral uvidel potrebo vojaškega sodelovanja, in mornariški napad je bil začasno opuščen. (Angleži so izgubili vsled min štiri ladje, dve so bile potopljene, in dve so bile tako poškodovane, da so se morale odmakniti.) Prva bitka se je zvršila 25. aprila, pa ni bila uspešna, ker je zmanjkalo ojačenj. Iz istega vzroka so se izjalovili tudi nadaljnji napadi 4. junija, 21. junija, 28. junija, 12. julija in 13. julija. V nobenem izmed teh slučajev ni imela angleška artilerija na razpolago več kot 150 ton municije. Angleži so vršili svoje delo pomalen.

Strahovita bitka ob Sulva zalivu, vršča se med 6. in 21. avgustom pod istim okoliščinami za obe stranki, je bila usodna. 8. avgusta je postal unik neizogiben.

Churchill je pisal v svoji knjigi "Svetovna kriza": — Februarja meseca bi se trem divizijam brez posebnega napora posrečilo zavzeti polotok Galipolis. Pet divizij bi ga zavzelo po 18. marecu. Konec aprila bi jih sedem ne zadostovalo, pač pa devet. Začetkom julija bi jih enajst nekaj doseglo. 7. avgusta je bilo pa štirinajst divizij premalo.

Član angleškega prilamenta, admiral Roger Keyes, ki je načeloval generalnemu štabu dardanelske kampanje, je prejšnjo soboto posvaril vlado z besedami:

— Nauk, ki ga nam je dal Galipoli, je treba vpoštevati. Premagani smo bili, ker nam je manjkalo drznosti. Vse drugačne so bile ekspedicijske ob belgijski obali, kjer je bila naša drznost nagrajena z uspehom.

Iz Slovenije

100 LET STARA "CIGANKA" SLOVENSKE KRVI.

Iz Bregana poročajo: — V naših in bližnjih hrvaških krajih je bila že dolga desetletja dobro znana ciganka Kata Nikoljč, ki je lani dočakala starost 100 let in ki so jo cigani smatrali za svojo "kraljico." Kata prav za prav ni bila ciganka, čeprav je od mladih nog živela med cigani in so jo oni tudi vzgajali. Kata, ki ima nekaj sto živih potomcev, je bila nezakonsko dete precej bogate kmečke posestnice v bližini Kostanjevice na Dolenjskem. Njen mož je služil pri vojakih že nekaj let, ona se je pa medtem srečala z nekim drugim moškim. Iz strahu pred možem je izročila komaj sedem mesecev staro dete ciganom in jim plačala za to 100 kron. Stara ciganka, ki je prevzela dete, ga je seveda vzgajala po cigansko in se je sčasoma iz otroka izvil stasito ciganska dekle. Kata nikoli ni želela vrniti se med civilizirane ljudi, dasi je kasneje zvedela za tajno svojega rojstva. Ciganka jo je pozneje omožila s svojim starejšim sinom in je s tem postala Kata članica ciganske družine.

(Kata je s cigani obhodovala vso Hrvatsko in velik del Ogrske, najraje pa se je družila v obmejnih krajih Hrvaške in Slovenije. V Bregani je imel njen mož celo koč in nekaj zemlje, na kateri sta živela z družino, v nasprotju z drugimi cigani zelo pošteno. Katinega moža so cigani izbrali za poglavarja, a Kata je postala ciganska kraljica. Vsi cigani so jo ubogali.

Na starost so jo cigani še bolj spoštovali, priljubljena pa je bila tudi pri drugih ljudeh. Navzlic visoki starosti je Kata še vedno hodila okrog in je še se je pokazala na vasi, niso podili, marveč so ji radi natri-

pali torbo z jedili. Poprej, ko je bila še mlajša in pri močeh, je večkrat opravljala razna poljska dela na kmetih, pa tudi na veleposestvu Mokrice.

Kata je bila zadnja leta že vsa sključena in je tehtala komaj 30 kg, bila pa je vendarle še odporna. Že nekaj let si je želela smrti in je vedno tožila: "Ne vem, kako da je smrt name pozabila, saj nisem nikoli v življenju napravila nič nepoštenega." Njena želja se je izpolnila tik pred prazniki. Umrila je v 101 letu starosti v ciganskem šotoru v neki vasije blizu Bregane. Zapustila je 7 živih sinov in hčera, 55 vnukov, 227 pravnukov in 32 pravnukov, torej nad 300 živih potomcev.

POŽAR V BOROVNICI.

V noči od velike nedelje na ponedeljek je začel goriti velik čebelnjak znanega čebelarja Antona Bizziaka sredi Borovnice, ne daleč nad mostom. Gospodar se je bil ponudil v družbi, in ko se je z njo okrog noči odpravil domov, je ugledal veliko žarenje pri svojem ulnjaku. Nekaj ljudi je bilo že tam zbranih. Gasilci so prišli trije z županom vred. Štirje mladeniči so poprijeli za brizgalnico in jo povlekli po ravnam, nato še nekoliko v hrib, a gašenje je bilo težavno, ker pač mladina ni izkušena. V družbo pa nikogar ne sprejmejo, preden ne doseže 30. leta. Pogorel je ves ulnjak s 30 panji ter s čebelarskim orodjem. Očitno gre za zločin požiga, le sam Bog vedi, kakšen moščevalni nagib je vodil požigalca, da se je znesel nad nedolžnimi čebelami.

IZVOZ SLOV. VINA MESECA FEBRUARJA IN MARCA.

Izvoženih je bilo skupno 181.631 litrov štajerskih vin,

PESMARICA

"Glasbene Matice"
Uredil dr. Josip Čerin
Stane samo \$2.—

To je najboljša zbirka slovenskih pesmi za moški zbor. Pesmarica vsebuje 103 pesmi. — Dobite jo v Knjižarni Slovenic Publishing Co., 216 W. 18th Street, New York, N. Y.

in sicer v Nemčiji in na Češko Moravsko. V prvih dveh mesecih tega leta je bilo izvoženega iz Slovenije 331,789 litrov vina, največ v Nemčijo. Ko se je trgovinski minister dr. Andres nedavno mudil v Nemčiji, se mu je posrečilo doseči odobrenje kontingenta za vino v znesku 22 milijonov din. To vino bo izvoženo po Prizadu.

SMRT NA RAVBARKO-MANDI PRI POSTOJNI.

Nedavno je umrl v visoki starosti 91 let Jože Petkovšek z Ravbarkomande pri Postojni in prav isto noč je izdihnila njegova sorodnica, 79-letna Ivana Turkova, ki je bila na glasu dobre družinske matere in gospodinje. Jože Petkovšek je bil rojen muzikant, praveci virtuos samouk na harmoniko, dober pevec, izredno nadarjen in dostojen humorist, kakršnega notranjski del naše domovine najbrž nima več. Pospremil je k poroki ni več kakor 325 parov ženinov in nevest. Poznali so ga v Rovtali, na Pivki, na Blokah in po vsej Vipavski dolini. "Repertoar" njegov je bil izredno obsežen. Kot šaljivec je nekajkrat nasmejal tudi graščaka Windischgratza in je prejel tudi primerne nagrade. Njegov znanec Franc Segee hrani precejšen spisek njegovih anekdot in šaljivih prigod. Glede katerih bi bilo škoda, če bi utonile v pozabo.

10-LETNEGA IN 12-LETNEGA DEČKA STA NAPOJILA Z ŽGANJEM.

Meseca decembra lani sta dala 41-letni Franc Erhatič in njegova 22-letna hčerka Antonija iz Sodincev zaviti po četrta litra žganja 12-letnemu F. Skvarči in 10-letnemu Ivanu Mundi. Dečka sta obležala nezavestna na posledicah zastrupljenja z alkoholom. Mali kazenski senat je te dni obsodil France Erhatiča na 4 leta, njegovo hčerko Antonijo pa na 4 mesece ječe.

Z DINAMITNO PATRONO STA LOVILA RIBE.

Te dni sta se spravila na ribe v Lačnem potoku 20-letni kočar Kuzma Jožef in 36-letni posestnik Tršinar Franc, oba iz Prekopa, in sicer z dinamitno patrono, ki sta jo zagnala v vodo. Zaradi eksplozije je poginilo v potoku čez 100 rib, izmed katerih sta ribja tatova pobrala samo kakih 16 velikih — vse ostale pa sta pustila, da jih je odnesla voda. Potok je v zakupu trgovca iz Kostanjevice g. Gasche, ki je prav letošnjo pomlad spustil v potok precej mladih rib, da bi pomnožili ribji rod. Oba nepridiprava prideta pred sodišče.

SREDIŠČE ZA SLOVENSKE FONOGRAFSE PLOŠČE. — Piste za cenik. J. MARŠIČ, INC. 463 W. 42 Street New York

ADOLF SCHAUER ZEMELJSKA IN ZAVAROVANJE JAVNI NOTAR 66-64 FOREST AVENUE RIDGEWOOD BROOKLYN, N. Y. Telephone: HEGeman 3-8615 PRESTAVE, POBLASTILA, ZEMELJSKE TRANSAKCIJE TUKAJ IN V STAREM KRAJU Najboljša potrdila po najnižji ceni. SPOSOBNEN ODVETNIK VEDNO NA RAZPOLAGO

Peter Zgaga

MAJHNE LAZI

II.

Včeraj sem začel navajati primere in moram danes nadaljevati.

— Tisto, o čemer pišeš, — bo rekel ta ali oni, — niso laži, pač pa izgovori.

No, kaj pa je izgovor drugega kakor laž? Nekoliko lepše ime, ki pa v bistvu isto pomeni. Pohana šnita je pohana šnita, pa če ji stokrat pravijo french toast.

Majhne lazi so v krvi slehernemu, pa naj bo še tak poštenjak. Dele se v najrazličnejše vrste in razrede. So naprimer lazi v silni potrebi, lazi iz veselja in porednosti in lazi kar tjavendan, brez potrebnega vzroka in razloga.

Vso trpkost občutiš, ko prosiš koga par dolarjev na posodo. Najzanimivejše je pri tem, ker ob taki priložnosti lažeta oba, namreč ti in on.

Ti ponavadi takole začneš: — Nisem mislil, da mi bo zmanjkalo, pa vedno pride kakšna nenavadna reč. Tisto menda veš da imam vsepovsod kredit in da bi dobil, kjerkoli.

Z NOŽEM NAD ŽENO.

(Pri Dubovi v Metavi pri Sv. Petru nize Maribora je nastal prepri. Ostre besede so vznemirile Ivana Duha, ki je zgrabil za nož in navalil z njim na svojo ženo 32-letno Marijo, ki je obležala s krvavimi poškodbami. Duhovo so morali prepeljati v mariborsko bolnišnico. Z zadevo se pečajo orožniki.

DVE ŽRTVI PRETEPA.

Po prvem v mesecu se družabno življenje v Ljubljani nekam razvije, kar se pozna tudi iz kronike kriminala in nezgod. Te dni so na kirurškem oddelku v bolnici prijeli 36-letnega delavca Vinka Škerjanca od Devica Marije v Polju, ki ga je nekdo z vso silo udaril z žilovko po glavi, in pa brezposelnega delavca Osmara Šefaroviča z Žabjeka, ki ga je nekdo nevarno ramil s steklenico na glavi.

SEMENA

IZ JUGOSLAVIJE

sno to leto se sprejeli, toda za časa vojne jih več ne bo moglo dobiti. Naročite takoj izmed sledeče zbirke:

SALATA, listnata zgodna
SALATA, glavna krita zgodna
SALATA, znana ljubljanska ledenka
SALATA, rujava poletna glavna
SALATA, rumena poletna glavna
SALATA, prava visoka "stručenca"
KORENJE, srednjedolga namizno
PETERŠILJ, gladki s korencom
PESA, rudača okrogla namizna
REDKVICA, zgodna rudača fina
RADIK z solato, širokolistna
ENDIVJA, rumena zgodna široka
ENDIVJA, zelena pozna široka
ENDIVJA, zelena kravljičana
ENDIVJA rumena kravljičana
GRAH, užiten v stroju, fin visok
FIZOL, brezmitni, nizki zelen
FIZOL, brezmitni, visoki zelen
FIZOL, brez niti, visoki rumen
KUMARE, fina domača vrsta
MOTOVILEC, (repinčev)
ZELJE, ljubljansko veliko krasno
MAJERON, navadni dišeči
CENA TEH SEMEN JE 12c PAKET

Lahko kar izrežete ta oglas, podrtate semena, katere želite in ga nam vrnete z Money Orderom in naročilo bomo točno poslali. Ako ne najdete v seznamu, kar želite, pišite po cenik.

RABITE svetovno slavni ljubljanski
BAHOVEC
"PLANINKA"
zdravilni čaj za žolce, ledvice, urejevanje in utrjevanje krvi.
CENA: 1 skatija \$1.00; 3 sk. \$2.90.
STEVE MOHORKO CO.
704 SOUTH 2nd STREET
MILWAUKEE, WIS.

Prva, najstarejša, največja in najbogatejša slovenska katoliška podpora organizacija v Združenih Državah Ameriških, je:

KRANJSKO-SLOVENSKA KATOLIŠKA JEDNOTA

Ustanovljena 2. aprila 1894, inkorporirana 12. januarja 1898 v državi Illinois, a sedežem v mestu Joliet, Illinois

POSUJE ŽE 47. LETO
Glavni urad v lastnem domu: 351 N. Chicago St., Joliet, Illinois.
SKUPNO PREMOŽENJE ZNAŠA NAD \$5,000,000
SOLVENTNOST K. S. K. JEDNOTE ZNAŠA 122.53%

K. S. K. Jednota ima nad 35,000 članov in članice v odznanem in mladinskem oddelku.

SKUPNO ŠTEVILO KRAJEVNIH DRUŠTEV 183
SKUPNIH PODPOR JE K. S. K. JEDNOTA IZPLAČALA TEKOM SVOJEGA OBSTANKA NAD \$7,400,000

GESLO K. S. K. JEDNOTE JE: "VSE ZA VERO, DOM IN NAROD"
Če se hoče zavarovati pri dobri, pošten in solventni podporni organizaciji, zavaruje se pri Kranjsko-Slovenski Katoliški Jednoti, kjer se lahko zavaruje za smrtne, razne poškodbe, operacije, proti bolezni in onemoglosti.

K. S. K. Jednota sprejema v svojo srečo članice in članice od 16. do 60. leta; otroke pa takoj po rojstvu in do 16. leta. Zavaruje se lahko od \$250 do \$5000 posmrtnine.

V mladinskem oddelku K. S. K. J. se otroci lahko zavarujejo v razredu "AA" ali "BB". Mesečni prispevek v mladinski oddelki je zelo nizek in ostane stalen, dani zavarovalnina z vsakim dnem narasča. V slučaju smrti otroka se izplača \$500 ali \$1,000 posmrtnine. Otroka se lahko tudi zavaruje za dobo 20 let, nakar prejme zavarovani svoto izplačano v gotovini.

BOLENIŠKA PODPORA:
Zavaruje se lahko za \$2.00; \$1.00 in 50c na dan ali \$5.00 na teden. Asemen: primerno nizko.
K. S. K. Jednota nudil članstvu pet najmodernejših vrst zavarovanja.

Član in članica nad 60 let stari lahko prejmejo pripadajočo jina rezervo izplačano v gotovini.
Nad 70 let stari član in članice so prosti vseh nadaljnjih asementov.

Jednota ima svoj lasten list "Glasilo K. S. K. Jednote", ki izhaja enkrat na teden v slovenskem in angleškem jeziku in katerega občiva vsak član in članica.

Vsak Slovenec in Slovenka bi moral(a) biti zavarovan(a) pri K. S. K. Jednoti kot pravi materi vdov in sirot. Če se nisi član ali članica te najstarejše slovenske podporni organizacije, potrdi se in pristopi takoj.

V vsaki slovenski naselbini v Združenih državah bi moralo biti društvo, spadajoče h K. S. K. Jednoti. Kjerkoli se imate društva, spadajočega k tej katoliški podporni organizaciji, usklajujte ga; če ne, je to osem oseb v starosti od 16. do 60. leta. — Za nadaljnja pojasnila in navodila pišite na glavno tajništvo.

JOSIP ZALAR, 351 N. CHICAGO STREET, JOLIET, ILLINOIS

19 40

SLOVENSKO AMERIKANSKI KOLEDAR

POVESTI... POUČNI SPISI... ZGODOVINE... ZNANSTVENE RAZPRAVE... NARAVOSLOVJE SPISI IZ SLOVENSKEGA ZIVLJA V AMERIKI... ITD.

KNJIGA, ki Vas bo zanimala!

50 centov

160 strani

Knjižarna Slovenic Publishing Company 216 W. 18th St., New York

Kanadski Vestnik

Poročila iz raznih naselbin, kjer bivajo in delajo Slovenci

MACKENZIE KING PRI PREDSEDNIKU ROOSEVELTU

Obisku kanadskega ministrskega predsednika pri ameriškem predsedniku Rooseveltu pripisujejo veliko važnost. — Diplomata se poznata že trideset let in sta stara prijatelja.

23. aprila se je pripeljal kanadski ministrski predsednik W. L. Mackenzie King v ameriško državo Georgijo. V mestu Atlanti je stopil iz vlake ter se z avtomobilom podal proti Pine Mountain, kjer ima predsednik Roosevelt "Malo belo hišo."

V tamkajšnji bližini so zdravilni vreli, čijih mineralna voda je posebno blagodejna bolnikom, trpečim vsled otroške paralize. Kot znano, je žrtve te bolezni tudi ameriški predsednik Roosevelt. S prostovoljnimi prispevki se mu je posrečilo zgraditi v Warm Springs veliko zdravilišče za paralične otroke, v čijih družbi preživi vsako leto nekaj tednov.

Povsem umevno je, da so obšli kanadskega ministrskega predsednika častniški poročevalci, ki so skušali iz kakšne njegove besede dognati resničen namen njegovega obiska.

Toda Mackenzie King s poročevalci ni govoril, ker ni hotel dati nobenemu nikake prednosti, pač je bila pa ta naloga prepričane predsednikovega tajnika Williama D. Hassetta, ki se je komaj otepal nadležnih častniških vprašanj.

Povedal jim je, da ni prišel Mackenzie King v Združene države po poslovnih opravkih, ter da je njegov obisk povsem privaten in prijateljski, da mu ni pripisovati nobenega političnega namena.

KANADČANI SO PREČEJ ZGOVORNI — PO TELEFONU

V tem pogledu prekašajo celo prebivalce Združenih držav. — Zanimivo poročilo American Telephone and Telegraph Co.

Soglasno s poročilom, ki ga je nedavno izdala American Telephone and Telegraph Co., se Kanadčani z večjo vnemo kot katerikoli drugi narod na svetu poslužujejo telefona. To ugotovilo velja za zadnjih 11 let.

Lani se je povprečno vsak Kanadčan 235krat posluževal telefona, dočim se je vsak prebivalec Združenih držav poslužil telefona le 223krat. Takoj za Združenimi državami je Danska s 185 telefonskimi pogovori, Švedska s 181 in Norveška s 96 pogovori.

Izmed vsakih 100 Kanadčanov jih ima 12 telefon. V Zdr.

NACIJI PIŠEJO Z NEVIDNO TINTO

Kanadske oblasti so prestregle več pisem, v katerih so skušali interniranci pojasniti svojim tovarišem nekatere tajnosti. — Limon ne dobivajo več.

OTTAWA. — Kakor znano, je kanadska vlada takoj po izbruhu vojne internirala vse v Kanadi bivajoče Nemce, ki niso kanadski državljani. Poslala jih je v koncentracijske tabori, kjer se jim nikakor ne godi prelahko. Ker je med njimi precej vnetih Hitlerjevih pristavev, so oblasti podredile njihovo korespondenco posebno ostri kontroli. Ta odredba se je kmalu izkazala za potrebno. Pisma, ki so jih naslavljal interniranci na svoje prijatelje in sorodnike, so imela vsakdanjo vsebino. Ko so pa strokovnjaki nekatere teh pisem kemično preiskali, so opazili med vrsticami nevidno pisavo. Taka pisava se da kaj hitro dognati s pomočjo visnjavih žarkov.

Večina teh pisem je bilo napisanih v Petawa kempu ter v kempu pri Kananski v Alberti. Pisana so bila s pomočjo limonovega soka ali pa s pomočjo prina. Od takrat več ne dajejo internirancem li-

mon. Nevidna pisava je mogla tudi s pomočjo krompirjevega soka, škroba ali mleka. Črke, pisane s tako pisavo, nad ognjem potemne.

Pisma, prihajajoča iz Nemčije, so imela pod znameniti kratka sporočila. Vsak internirane, ki mu bodo dokazali, da je hotel iztihnati kakšno poročilo, bo podvržen občutni kazni, namreč za prvi pregrešek \$600 globe in 12 mesecev poostregega zapora, za drugi prepreček pa \$5000 kazni in 5 let poostregega zapora.

Interniranci, ki so zmožni angleščine, lahko pišejo vsak teden dve pismi na dveh straneh, dočim je v nemščini dovoljeno enkrat na teden samo eno pismo in sicer samo na eni strani.

SALONERJI V ONT. NE SMEJO MENJAVATI PAY ČEKOV

Salonerja, ki se bo prekršil tej odredbi, bo zadel ostra kazen. — Pijače ni dovoljeno dajati na kredit.

Alkoholni kontrolni urad v provinci Ontario je izdal nekaj strogih odredb, tikajočih se salonerjev.

Po mnogih krajih so imeli delavci črke, ki so jih dobili za svoje delo, menjati v tem ali onem salonu. Da so po iznemanju pustili salonerju tudi več ali manj denarja za pijačo, je umevno.

Tega pa v bodoče ne bo več. Noben saloner ne bo smel več zmanjšati delavcu plačilnega čeka. Kdor bo prekršil to odredbo, bo zapadel ostri kazni.

Nadalje salonerjem ne bo dovoljeno prodajati pijačo na kredit. V mnogih slučajih je dal saloner delavcu toliko pijače, da jo je komaj nesel. Zapitek pa mu je pri menjavi čeka zaračunal.

Besedilo teh najnovejših odredb, ki jih je podpisal A. R. Smith, pomožni komisar, mora biti javno nabito v vsakem salonu.

Prodajalci stavkajo

MONTREAL. — Prejšnji teden so tukaj zastavkali člani unije prodajalcev. Stavka nad pet tisoč prodajalcev, ki so zaposleni v 125 podjetjih. Unijski uradniki pravijo, da je štrajk zato izbruhnil, ker delodajalci niso hoteli skleniti in podpisati kolektivne pogodbe.

Značilno je, da kupec precej simpatizirajo s prodajalci in če je le mogoče, ne kupujejo v prodajalnah, v katerih je stavka.

Delavci se toliko ne pritožujejo nad nizkimi plačili kot na nad doživljajo vremi.

PROPAGANDA V NEMŠKEM BLAGU

OTTAWA. — J. S. Roy, uradnik davčnega departamenta ter vojnični cenzor, je izjavil, da je dospela zadnja leta pred vojno iz Nemčije v Kanado precej blaga in da je bila skoro v vsaki pošiljki kakšna nemška propaganda.

Največ je bilo pamfletov s slavošpevi na Hitlerja, dosti je bilo pa tudi gramofonskih plošč s Hitlerjevimi govori.

Carinski uradniki so natančno preiskali vsako pošiljko ter že pred vojno niso puščali nacistične propagande v deželo.

NOVI GOVERNER KANADE

Earl of Athol, brat angleške kraljice-matere, ki je bil nedavno imenovan za general. governorja Kanade in njegova soproga.

CITRONOVO DREVO TISOČ METROV POD ZEMLJO.

Pred nekaj časa je delavec v nekem rudniku v Montani odvrnil limonovo jedro in uspel je danes najti drevesce, ki je zrastle v rovu tisoč metrov pod zemeljsko površino. Najbolj čudno je pri tem, da rastlina uspeva, navzlic temu, da se hrani samo s kamenitim prahom v rovu in naravno vlago, in da se je morala odpovedati celo sončni svetlobi, ki jo nadomestuje svetloba električne žarnice.

ANEKDOTA.

Neki znani skladatelj si je moral navzlic raznim mecenom služiti denar na ta način, da je igral v nekem precej dvomljivem nočnem lokalu klavir. Nekoč je v pozni uri prišel v ta lokal eden njegovih mecenov. Ko je mladega moža zagledal, je vzkliknil: "Moj Bog, tako globoko ste padli!"

"Kako neki, saj sem tukaj kot pianist, ne kot gost!" se je odrezal skladatelj.

NEKAJ ZANIMIVOSTI O DANSKI

Danska sestoji v glavnem iz polotoka Jutlanda ter kakšnih 600 otokov. Jutland sam pa je več nego dvakrat tolik kakor vsi ostali otoki skupaj. S Skagerarkom, Kattegatom in Oeresundom tvorita oba Belta, Veliki in Mali Belt, zvezo med Vzhodnim in Severnim morjem.

V gospodarskem oziru je Danska dežela poljedelstva in živinoreje, kajti njena zemlja je zelo plodovita. Nad tretjino prebivalstva živi od zemlje, njiv in gozdov, v manjši meri tudi od ribolova; industrija in obrt dosežeta znatno manjšo stopnjo. Zemlja je mnogo obdelana in spada po tej strani med najboljše predelne v Evropi. Posebno slovi dansko mlekarstvo s proizvodnjo masla. Nasprotno pa je Danska siromašna na zemeljskih zakladih. Premog in železna ruda ji skoro popolnoma manjkata. Tudi ribarstvo ni posebno izdatno, značilno je tudi, da mora Danska uvažati velike količine soli.

Poljedelstvo in živinoreja uspevata izvrstno. Pregovor pravi, da prideta "na vsakega Danca dva prešiča", toliko je število živine v tej deželi. Imoviti farmerji goje plemenito živino. Mlade prešiče pitajo s posnetim mlekom in skrbijo zanje kakor drugod za otroke. Svinjska mast in maslo tvorita glavni del danskega izvoza. Krave so poleg prašičev glavna živina na Danskem. Vsak kmet jih ima po deset do petnajst.

Čudno se sliši, ampak res je, da Danca porabijo zase bore malo masla, ker se jim zdi predrago. Zadovoljujejo se z margarino, maslo

Thorsø, glavno mesto Faeroe-jev otokov, ki jih je Anglija vzela v zaščito

Slovenci v Kanadi

VABILO SLOVENCEM V TIMMINSU IN KIRKLAND LAKE

NORANDA, Quebec. Dragi rojaki! — Se je veliko nočni čas. Ko to pišem, smo ravno zaključili tu v Norandi svojo velikonočno misijonsko pobožnost. Prav lipo je bilo. Naj se posebno zahvalim pevcem in pevčkam, ki so oskrbali lepo domače petje pri sveti maši. Enako Mr. in Mrs. Pezdire za večkratno postrežbo, vsem dragim rojakom pa za vso prijaznost, ki so mi jo izkazovali v dneh mojega bivanja tu. Udeležba pri pobožnosti je bila prav lepa. Na svidenje, prijatelji!

Zdaj bom obiskal par drugih naselbin in se enako priporočam rojakom. Za nekatere ni več časa, oznanjati v listu. Ne bo pa prepozno za Timmins in Kirkland Lake.

TIMMINS. — Pridem po nedelji 5. maja. Upam, da bo kaj časa za obisk po domovih. Če ne, vas tem potom vabim k pridigi in spovedi v torek zvečer ob sedmih, dne 7. maja, v irsko cerkev, kakor navadno. Takrat vam bom oznanil nadaljnji spored.

Pridite v velikem številu!

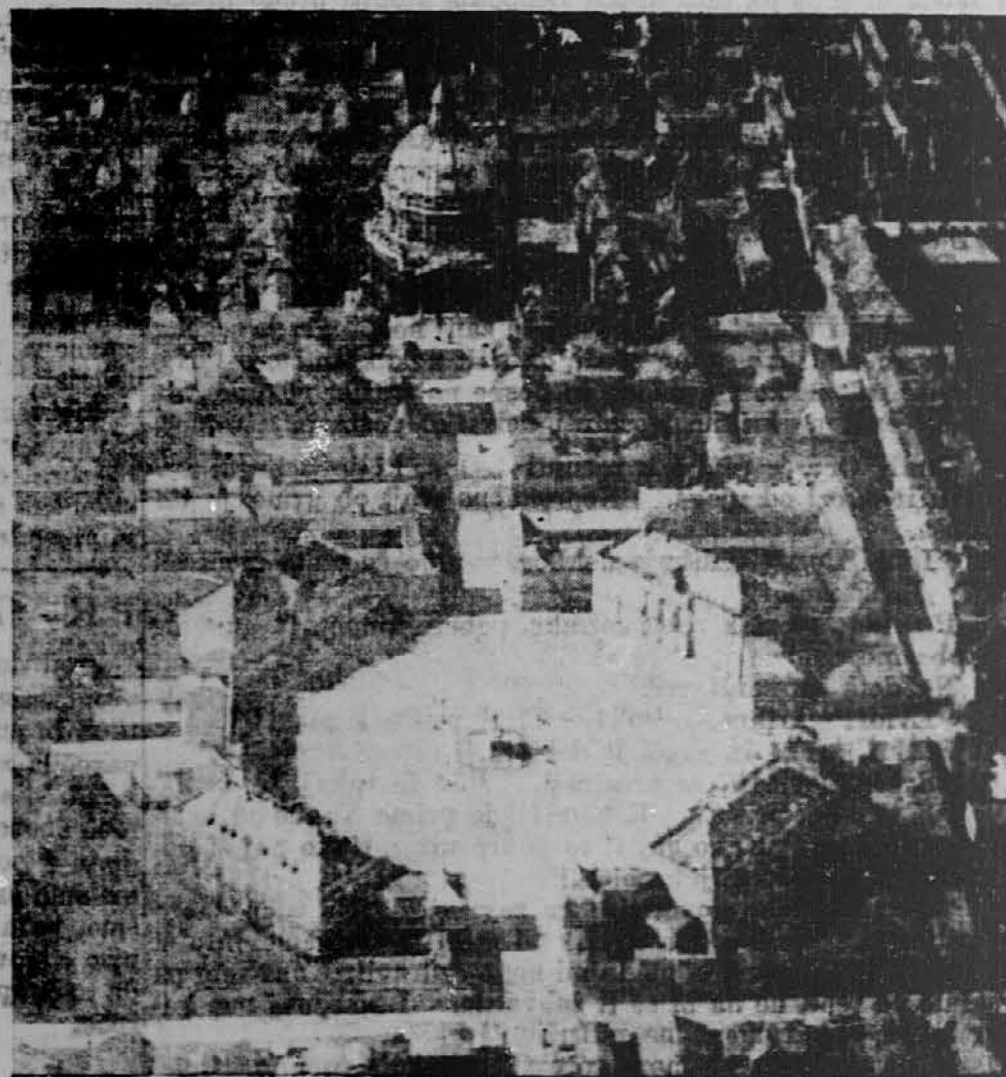
KIRKLAND LAKE. — Pridem naravnost iz Timmins. Kolikor bo časa za obiske, ga bom rad porabil. Pobožnost pričnemo v petek, dne 10. maja, ob sedmih zvečer. Pridite v velikem številu. Tam vam bom oznanil nadaljnji spored. Na binkoštno nedeljo bomo imeli sveto mašo, popoldne ali zvečer šmarnice. Natanejeje oznanilo v cerkvi. Upam, da se boste, rojaki, letos še posebej izkazali glede števila in pe-tja. Ne gre, da bi se reklo: Noranda se je bolj postavila! Torej na svidenje in na korajžo!

P. Bernard Ambrožič, OFM. Misijonar.

OLIMPIJADA NA FINSKEM ŠELE LETA 1944.

V Helsinkih se sicer oficijelno še niso odločili glede izvedbe 12. olimpijskih iger, vendar postaja vsak dan neverjetneje, da bi mogli te igre še letos izvesti. Vodja olimpijske poročevalske službe Toivo Avo je izjavil, da ima Finska sedaj toliko drugih nalog pred seboj, da je že s mešno misliti na samo prireditve iger. Iste-ga mnenja je tudi tisk, ki ponudarja, da bi bilo težko rešiti tudi vprašanje, kam naj bi spravili obiskovalce. Olimpijske zgradbe so morali dati na razpolago beguncem. Še težje bi bilo prehraniti obiskovalce, saj je minister za preskrbo ljudstva izjavil, da bo treba živeti na novo racionirati.

Finska more upati le na to, da bo olimpijske igre izvedla leta 1944. Naj si bo ljubezen te dežele za mednarodni sport še tako velika, v tem trenutku stoji pred težjimi nalogami, ki jih mora rešiti prej.

Tivoli, središče prestolnice Danske, Kodaň.

rajsi izvažajo. Danski kmet je zelo delaven in navada je, da delajo gospodarji težje nego njihovi hlapci. Kmetice se oblačijo po mestni noši, živijo dobro in postrežejo tujece z veliko gostoljubnostjo. Vsaka boljša kmečka hiša na Danskem pošlje svojo hčer na "visoko šolo za gospodinjstvo". S te šole se mlade kmetice vračajo z diplomami, ki jim utirajo pot v novo razdobje življenja.

Na Danskem ni velikih posestev. Preko 70 odstotkov so male farme po povprečno 30 akrov. Vlada je dosegla višek demokracije in socialne razmere delavcev ne more prekositi nobena druga evropska država.

Pod dansko oblast so tudi Faeroejevi otoki v Severnem morju in Greenland v Arktičnem. — Iceland, otok v Severnem morju, pripadna danskega kralja kot vladarja, ampak ima svojo samostojno vlado. Sedaj, ko je zasedla nemška vojska Dansko, je Iceland se ločila začasno od Danske in ima kot glavnega namestnika vlade lastnega predsednika svojega parlamenta.

Planinski Kralj

Spisal L. GANGHOFER.
Za Glas Naroda priredil X. X.

41

"Ne, ne," je vzkliknil Nande ves v skrbeh, "nekaj ne more biti prav. Če pomislim na strel..."

"Strel?" se je začudil Leopold.
Nandeta ni niti poslušal. Pograbil je plašč in suknjo in izginil v razpoki, še predno mu je mogel z bakljo slediti.

Dospela sta med grmovje ter splezala po strmini na obrokek Vražje soteske. Kjer je stala lovska koč, se je le žerjavica svetlikala izpod pepela. Na steni je ugasnil Nande bakljo, ker sta zaslišala glasove in stopili v goščavo.

Po stezi sta prišla dva drvarja. Od njiju je zvedel Leopold, kaj je z Jakobom.

"Zdaj leži v pastirski koči na Cencini postelji. Hudo ga je obostrelil. Kdo ve, če bo kaj ž njim."

Nande in Leopold sta naglo stopala po stezi. Iz daljave sta opazila razsvetljena okna pastirske koč. Slišala sta ljudi, govoreče na pragu; sosedje, planšarice in pastirje.

Posebno en glas je bilo razločno slišati.

"To je Dorče," je pojasnil Nande.

"Tak zdaj je Cenea rešila Jakoba življenje," se je drl fant. "Moj Bog, taka sreča! Meni se je ponujala priložnost, jaz sem pa dremal. Prav mi je!"

Ker je bila nevarnost, da ju ljudje opazijo, je podal Leopold svojemu spremljevalcu roko. Brez besed sta se razumela. Leopold se je odpravil proti vratom. Nande se je pa splazil za koč. Dospel je do odprtega, razsvetljenega okna, je zadržal korak. Na ležišču je opazil Jakoba.

Njegov obraz, obdan od črne brade, je bil silno blede, toda bolečina ga ni spala. Smehljal mu je obkrožal usta, njegove oči so pa zrlle v dekleta, ki mu je polagala mrzle obkladke na golo ramo.

"Oh, kako je to dobro, Cenea."

"Nikar ne govori, prosim te, bodi miren."

"No, ja. Zakaj si me pa vendarle spustila v svojo koč. Saj se mi je zdela, da bo prišel čas, ko bom tukaj. Rekla si, da ne, jaz sem pa vedel, da bom."

"Tak nikar ne kvasi," je skoro vzrojila Cenea.

"Prav zadovoljen sem, da se je tako zgodilo," se je smehljal Jakob. "Za tisto malo skrbi, se je nazadnje le izplačalo. Boltežu moram biti hvaležen, da me je, kajti sicer bi bil moral še presneto dolgo čakati. Toda čakaj, kaj sem le hotel reči? Ali ni nikogar tukaj, ki bi pogledal, kaj je z mojim gospodom. Gotovo ga bo skrbelo, ker me toliko časa ni!"

"Jezus! Tvoj gospodar!" je slišal Jakob krikniti Cenco. V istem hipu je pa tudi opazil Leopolda stopiti preko praga. Takrat se je obrnil Nande od okna in se odpravil v koč.

Dospel je do kamnite plošče ob Vražji soteski in že je hotel odprhiti, ko se je premislil.

"Nekoliko zraka potrebujem. In zvezde moram videti."

Zleknil se je po skali, si podprl s pestmi glavo ter se zazrl v zvezdno nebo. Doživljaji zadnjih dni so se mu podili po glavi. Upanje in nevera sta se borila v njegovem srcu.

Prešla je ura za uro. Nad vzhodnimi gorami se začele ugašati zvezde, iz doline se je začela dvigati megla. Nande je vstal, kajti takrat se je pričelala zanj noč. Že je segel z roko proti skali, ko se mu zazdi, da sliši nekakšen šum. Neelišno se splazi skozi grmovje in dospe na trato. Toliko, da presenečenja ne kriknje, opazivši deklisko postavbo.

Ona! Ona je prišla k njemu! Ona, ki je pobegnila v strahu in grozi od njega. Nepremično stoji ob grmovju ter posluša.

"Ljubi Bog," vzdihuje deklica, "čamo še malo moči mi daj! Le še malo!"

Previdno stopi k robu soteske, pobere kamen in ga vrže v globčino.

Nandeta ne zdrži več.

"Evica!" kriknje. "Ti? Ti si prišla k meni?"

Razkrili roke in skoči k dekletu.

"Sveta Devica!" se prestraši. "Je že tukaj!"

"K meni si prišla? K meni?" jo prime Nande za ledenomrzle roke. "Kako naj ti to povrnem? Kako naj ti poplačam? Ti dobra ljubeznica!"

"Ne smeš tako govoriti," ga zavrne. "Ne tako dobro in prijazno. Toliko dobrega si mi storil. Pred nevihto si me zaščitil in negoval si me in mi nogo ozdravil. Jaz sem pa zbežala od tebe, ne da bi se ti zahvalila. Le kaznuj me, kakor hočeš, saj drugače ne zaslužim."

V tla gleda in ne more spraviti prošnje preko ustnic. Slednjič se navzlic temu opogumi in nadaljuje:

"Mene kaznuj, tistemu, za katerega sem te prišla prosit, pa pomagaj. Zase nisem v skrbeh. (Moje življenje je brez pomena in brez veljave. Toda njemu moraš pomagati. On ima otroke. In ženo ima. Kaj ne, da mu boš pomagal?"

Nande jo debelo gleda, ne vedoč, kaj misli, česa prosi. "On je nedolžen. Roko položim zanj v ogenj, da je nedolžen. Z menoj stori, karkoli se ti zdi. Če hočeš, me obdrži v svojem domu. Delala ti bom, samo njemu moraš pomagati. Njegova nedolžnost se mora izpričati, da se bo zopet vrnil k svojim otrokom."

Z rokama si pokrije obraz, in njene besede se zadušijo v stoku.

"Evica! Govori vendar! Kaj se je zgodilo? Pa še vsaj Jurju ni kaj?"

Dekle prikimta.

"Jurju! Za božjo voljo!" se strese Nande. "Govori otrok!"

"Da, Jurja so odpeljali. Dva žandarja sta prišla ponoči in sta vso hišo prevrgla. Trdila sta, da je tihotapec. Nato sta ga odgnala. Menda na sodišče in v zapor. Njega, ki je nedolžen..."

Nande je vedel, da se nekaj prikriva.

"No, kaj imaš še na srcu? Veš, vse mi moraš povedati, če hočeš, da bom pomagal..."

"Vso to sitnost je povzročil poveljnik, tisti gospod Zgonc. — Iz maščevanja. — Marjana mi je povedala, da bi se rad poročil z menoj..."

(Nadaljevanje prihodnjič.)

DARILNE POŠILJATVE v Jugoslavijo

100 Dinar.	— — —	\$ 2.30
200 Dinar.	— — —	\$ 4.40
300 Dinar.	— — —	\$ 6.50
400 Dinar.	— — —	\$ 8.50
500 Dinar.	— — —	\$10.25
1000 Dinar.	— — —	\$20.—
2000 Dinar.	— — —	\$39.—

Ker zaradi položaja v Evropi parniki nereditno vozijo, tudi za izplačila denarnih pošiljatev vzame več časa. Zato pa onim, ki žele, da je denar naglo izplačan, priporočamo, da ga pošljejo po C A B L E ORDER, za kar je treba posebej plačati \$1.—

SLOVENIC PUBLISHING CO.
: : POTNIŠKI ODDELEK : :
216 West 18th Street, New York

Razne vesti.

NEZNANE OBALE IN OGNJENIKI V ANT- ARKTIDI.

S svojo ekspedicijsko ladjo "Bear" je priplul za kratek čas iz Antarktidi v Porto Arenas admiral Byrd in je v nekem intervjuju med drugim izjavil, da je magnetni južni tečaj ta čas na drugem mestu, nego ga navajajo karte. To so odkrili na poletih nad tistim predelom, kjer bi moral magnetni tečaj biti.

"Nisem se mogel točno ugotoviti," pravi admiral Byrd. "Kje je magnetni južni tečaj sedaj. Vem le to, da se je premaknil proti zapadu. Znanost bo to gotovo zelo zanimalo, kajti vse morske karte so sestavljene na podlagi doslej znanega položaja magnetnih tečajev."

(Bistveni smoter njegovega bivanja v Antarktidi je ta, da bi zbral o njej čim več znanstvenega gradiva. Med njegovimi sodelavci so zastopniki

PRATIKE

Pred nekaj tedni smo pisali vsem onim, ki so naročili pratike, in smo jim sporočili, da naročila ne moremo izvesti, vsled česar smo jih prosili, da nam sporoče, kaj žele, da naredimo s poslano vsoto. Večina smo prejeli odgovore na pisma, toda nekateri nam pa še niso odgovorili. Prosimo jih tega to čimprej store in nam sporoče.

KOLENDARJI

Zaloga letošnjih koledarjev nam je že skoraj pošla, le malo jih imamo še. Kdor tedaj hoče imeti naš koledar, naj ga čimprej naroči. Velja 50 centov in v plačilo sprejememo tudi pošne znamke.

ZEMLJEVIDI

Poleg drugih zemljevidov imamo tudi zemljevide nekatere posameznih ameriških držav. Na teh zemljevidih je označeno: avtomobilske ceste, železnice, električne proge, okraji, mesta, vasi in poštni uradi, jezera, reke itd.

Zemljevide imamo naslednjih držav: Alabama, Arizona, Arkansas, Colorado, Illinois, Indiana, Kansas, Kentucky, Michigan, New York, Oklahoma, Ohio, Tennessee in Wisconsin. — Cena: 15 centov.

KNJIGARNA "GLAS NARODA"

petnajstih različnih znanstvenih področij.

Byrd je nadalje izjavil, da je v Antarktidi več kopnine, nego smo mislili, do sedaj. Odkril je več gorskih verig.

"Odkrili smo, da je cela vrsta ozemelj, ki so jih smatrali do danes za otoke, v resnici del ogromne celine. Obala te celine je med Malo Ameriko in Margaretinim zalivom ter je oddaljena od Punte Arenese kakšnih 200 milj. Njena dolžina znaša 1200 milj, toda zavoljo silnih vodnih pregrad, ki zavzemajo 50 milj širok pas nam ni bilo mogoče priti do obale. Drugi raziskovalci te obale zavoljo močnih svetlobnih osevov ali pa zavoljo slabega vremena po vsej priliki niso opazili. Z "Bearom" nam je bilo mogoče prodreti tako daleč, da smo lahko pregledali del obale. Letenje je bilo zavoljo ledu, ki se je tvoril na krilih, zelo težko. Neki član odprave je izumil sončni kompas, s katerim je mogoče izvesti vsa opazovanja neodvisno od magnetnih tokov. Odkrili smo tudi ležišča premoga. Premog, ki smo ga nakopali doslej, pa ima le majhno kurilno vrednost. V tem pogledu bomo naša prizadevanja nadaljevali."

Na koncu je Byrd izjavil, da bodo karte Antarktide zavoljo novih ugotovitev v bodoče popolnoma drugačne. Na nekem otoku so odkrili ognjeniška žrela.

Admiral Byrd sedaj v Punt Arenese čaka, da njegovo ladjo nekaj popravijo in je z dosežanji svojimi uspehi zelo zadovoljen. Kakor je izjavil, se namerava za šest mesecev vrniti v Združene države, nato odplave zopet v Malo Ameriko.

OŽIGOSANI AVTOMOBIL.

Da bi vozačem vtepli prometni red v glavo, uporabljajo v Los Angeles, Cal., z uspehom poseben postopek, ki omogoča grešnika v najkrajšem času ugotoviti. Potreben je bil zavoljo tega, ker se število bežečega avtomobila ne da vedno zapisati. Policisti so prejeli posebne pištole, in imajo naredbo, da morajo ob vsakem prometnem prekršku streljati na voz. Kroglja, ki zadene tudi iz večje daljave, je napolnjeno s kislino in ta kislina zariše na vozu rdečo liso. Na ta način se avto ožigosa in daleč ne more bežati, ne da bi ga drugi policisti ustavili.

Kratka Dnevna Zgodba

J. L.—E:

NOVO IME

(Pravkar berem v časopisu, da se je moja nekdanja sošolka Neža Nagodetova poročila. Tista dobrovoljna Neža iz Spodnje Krtine. — Prav za prav ji pa nismo nikoli dejali Neža. Rekli smo ji zmeraj, in še danes — a to vam hočem povedati, kako se je Neža sama prekrstila.

Nekega lepega jutra smo v nekdanji ljudski šoli dobili imeniten obisk, obisk gospoda deželnega šolskega nadzornika. To je bil živahen debeluščen gospod, ki smo se ga vsi jako prestrašili, tudi naš učnik Japelj.

Gospod deželni šolski nadzornik je začel nadzorovati s tem, da nas je izpraševal, kako nam je ime. Zgoraj na desni je začel. Zgoraj na desni, to je bila ena naših, ki je bila rojena v Ameriki, a so se starši spet povrnilili.

"Kako ti je ime, punčka?" je vprašal imenitni gospod. (Povedala je brž svoje ime. "Rija Strehovec."

"Kako?" je vprašal gospod. "Strehovec."

"Krstno ime bi rad vedel. Povej mi še enkrat krstno ime."

"Rija," je ponovila Rija. "Ti misliš, Marija," je dejal gospod deželni nadzornik. "Ime mi je Rija Strehovec" je Rija trmasto odgovorila.

"Kakšno trapasto ime!" je zagrmel gospod. "Potem se pač imenuješ Marija!"

"Ne, meni je ime Rija," je v četrto povedala. Gospod je

zmajal z glavo. "Kaj takega pa še ne."

"Oprostite prosim, gospod deželni nadzornik, "deklica je prišla iz Amerike. Kolikor mi je znano, pa tam to ime ni tako redko..."

"Umolknil je, zakaj gospod deželni šolski nadzornik ga je ježno ošinil čez ramo.

"Rije sploh ni," je določil. "Prepričan sem, da Pletersnik nima tega imena. Ali imate ime Pletersnika, gospod Japelj?"

"Imamo," je uslužno odvrnil gospod Japelj, "v drugi sobi je. Grem koj pogledat." In brž je odhitel iz razreda.

Medtem nas je gospod nadzornik vprašal:

"Ali ve kdo, kaj je to Pletersnik?"

In ker se seveda ni nihče oglašil, je sam odgovoril:

"Pletersnik je knjiga, kjer so sploh vse besede. In beseda, ki je ni v Pletersniku, — sploh ni beseda. In je ničvedna. No, gospod Japelj," se je obrnil k vstopivšemu učitelju, "ali ste našli Rijo?"

"Gospod deželni šolski nadzornik," je veselo povedal učnik, "imena Rija zares ni v Pletersniku."

"Ali ste vse pregledali? Pod Rija, Marija?"

"Povsod," je odvrnil učnik in je urno listal po debeli knjigi. "Imena Rija ni prav nikjer."

"No, ali slitišite," je dejal gospod nadzornik in je bil zadovoljen, ker je njegova obveljala. "Imena Rija sploh ni. Kakšno je torej tvoje krstno ime, Strehovec?"

"Rija."

Gospod nadzornik je sunil z obema rokama v zrak. Nato je rekel:

"No, pogledj, tale zraven tebe je Matilda, pa ji vendar ne rečete Tilda!"

"Tilda, Tilda, ji rečemo," je rekla Rija in ves razred je pokimala.

"Rečete!" je vzkliknil nadzornik. "To je kaj drugega, kakor imenovati se. Tvoje sošolke in sošolci ti lahko rečejo Rija, ime ti je pa Marija. Kako ti je ime?"

"Rija," je odgovorila Rija. Zdaj je bil gospod hud; videli smo, kako mu je kri šinila v glavo.

"Ali me ne slišiš, kaj ti pravim, ti trmoglavka? Ti se imenuješ Marija! Kako ti je ime?"

"Rija," je odvrnila Rija. "Čof! — je dobila bolj krepko zausnico."

"Kako ti je ime?"

"Rija," je rekla Rija a že precej v joku.

"Čof! — se je razleglo na liou. "Marija! Kako ti je ime?"

"Rija," je odgovorila Rija v solzah.

"Ali me imaš za pepčka, kaj, ti trda butica, ti!" In gospod deželni šolski nadzornik je na dolgo zamahnil.

A preden je prišla roka do nje je Rija brž zavpila: "Marija! Ime mi je Marija! Ime mi je Marija Strehovec."

Gospod šolski nadzornik je povesil roko. "No, vendar!" je dejal potofaženo. "Tak le pomaga, če ti človek pravilno prigovarja. Kako ti je torej ime?"

"Marija," je rekla Rija tiho. "No, usedi se, Marija," je dejal gospod deželni šolski nadzornik in si je z robcem obrisal čelo. Nato se je obrnil k Rijini levi sosedji, in to je bila debeluška Neža Nagode.

Neža je zmeraj bolj v strahu poslušala "razgovor" med gospodom nadzornikom in Rijo in se je potuhnila pod klop, ko sta padli obe klobuti. Zdaj je bil njen obraz ves prosvetljen, kakor da bi bila Neža nekaj prav brihtnega iztuhala.

"In kako je tebi ime, punčka?" je vprašal gospod Neža. "Neža je šinila kvišku kakor močitelj na vzmet, strumno se je postavila in je zvočke in jasno povedala:

"Neža Nagode!"

"Kako?" je vprašal gospod deželni šolski nadzornik in je dal obe roki za oba uhlja.

"Maneža Nagode!" je ponovila Neža in obraz se ji je kar svetil od zadovoljstva, da je vse tako prav in lepo povedala.

"Kako?" je vprašal gospod deželni šolski nadzornik in je dal obe roki za oba uhlja.

"Maneža Nagode!" je ponovila Neža in obraz se ji je kar svetil od zadovoljstva, da je vse tako prav in lepo povedala.

Gospod deželni šolski nadzornik je kar okamenel. Ne da bi učenika sploh pogledal, mu je dejal:

"Reči vam moram, gospod Japelj, da je tale razred prav poseben surov."

In še preden se je Neža zavedela, je dobila zaporedoma kar tri hude klofute na desni, na levi, na desni — eno več kot prej uboga Rija.

Neža je bila vsa iz sebe in je začela glasno tuliti.

"Kako ti je ime, ti srborito mače, ti!" je vprašal gospod nadzornik.

"Neža," je zaihtela Neža. "ampak jaz — jaz sem mislila — če so gospod nadzornik tukaj — da nam je — spredaj — še "Ma" ime."

SPANJE V STAROVEŠKI KESTI.

Že nekoliko let sem ima nosač Agosti iz Cannobia v Italiji svoje ležišče v kameniti kresti, ki je nekoč bila zadnje počivališče odlične Rimljanke iz 1. stoletja po našem štetju, in ki leži sedaj v veži mestne hiše. Agosti v tej kresti spi, pa ne samo za to, da bi si prihranil prenočnico, temveč tudi iz ljubezni do staroveške umetnosti, kakor sam pravi. Daje izjavljati, da mu ta nenavadna postelja rabi tudi kot priprava za smrt in da se počuti v njej vzvišenega. Škoda je le ta, da se mož vleže vanjo prepogosto tedaj, ko se je prej pošteno napil in mu je komaj še mogoče, da bi se duševno dvigal.

Denarne pošiljatve

Denarna nakazila iz-
vriujemo točno in
zanesljivo po dnev-
nem kursu.

V ITALIJO

\$ 5.90		Lir 100
11.50		" 200
17.00		" 300
28.00		" 500
55.00		" 1000

KER SE CENE SEDAJ HITRO
MENJAJO SO NAVEDENE CE-
NE PODVRŽENE SPREMENJI
GORI ALI DOLI

NOVNA NAKAZILA IZVEŠU-
JEMO PO CABLE LETTER
ZA PRIŠTOBJINO \$1.—

**SLOVENIC
PUBLISHING
COMPANY**
(TRAVEL BUREAU)
216 W. 19th ST., NEW YORK